

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 71/2010-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., toho času vo výkone trestu odňatia slobody, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er 102/2003 a postupom súdneho exekútora Mgr. M. K., D., v konaní vedenom pod sp. zn. Ex 48/03 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. decembra 2009 doručená a 5. februára 2010 doplnená sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er 102/2003 a postupom súdneho exekútora Mgr. M. K. (ďalej len „súdny exekútor“) v konaní vedenom pod sp. zn. Ex 48/03.

2. Sťažovateľ uviedol, že „... 17. 02. 03 bolo začaté vykonávacie konanie návrhom na začatie exekúcie u súdneho exekútora... OS Čadca vydal dňa 10. 3. 03 poverenie na vykonanie exekúcie...

Od začatia exekúcie neboli zo strany porušovateľov (OS Čadca a exekútor) vykonané žiadne úkony, ktoré by viedli k zrealizovaniu priznaného práva a teda k výkonu rozhodnutia vo veci pod sp. zn. OS Čadca 6 Er 102/03 a sp. zn. 1 Ro 821/2002...“.

3. Sťažovateľ sa domáhal, aby ústavný súd

- vyslovil porušenie sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 20 ods. 2 ústavy a porušenie práva na prejednanie sťažovateľovej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru,
- prikázal okresnému súdu a súdnemu exekútorovi vo veci konať,
- zakázal okresnému súdu a súdnemu exekútorovi pokračovať v porušovaní sťažovateľových práv,
- priznal mu primerané finančného zadosťučinenia vo výške 1 000 €.

4. Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na jeho zastúpenie v konaní pred ústavným súdom z dôvodu, že je „... bez finančných príjmov v hmotnej núdzi“ a nie je „vlastníkom žiadnej hnutelnej a nehnuteľnej veci vyššej hodnoty...“.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

7. Ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. 6 Er/102/2003 zistil, že sťažovateľ je povinný uhradiť podľa platobného rozkazu okresného súdu sp. zn. 1 Ro 821/02 z 23. septembra 2002 oprávnenému E., a. s., B., sumu 16 344,10 Sk s prísl. Okresný súd 10. marca 2003 pod č. 5502 016247 vydal poverenie na vykonanie exekúcie pre súdneho exekútora Mgr. M. K. Sťažovateľ proti exekúcii podal námietky, o ktorých rozhodol okresný súd uznesením č. k. 6 Er/102/2003-14 z 19. mája 2009 tak, že námietky sťažovateľa proti exekúcii zamietol. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 25. júla 2009.

8. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred všeobecným súdom, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov [platného do 31. marca 2005 (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“)] a od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“).

9. Podľa § 251 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ktorým je zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Podľa § 251 ods. 4 OSP na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa Exekučného poriadku sa použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením. Podľa 45 ods. 1 Exekučného poriadku poveriť exekútora vykonaním exekúcie a konať ďalej ako exekučný súd je príslušný okresný súd, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

10. Ústavný súd v rámci prípravy na predbežné prerokovanie veci listom č. k. Rvp 2247/09-5 z 21. januára 2010 poučil sťažovateľa o podmienkach konania pred ústavným súdom, ako aj o nedostatkoch jeho sťažnosti a vyzval ho, aby v lehote 10 dní doplnil svoje podanie, najmä aby predložil sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi okresného súdu podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov, resp. podľa

§ 62 zákona o súdoch a jeho odpoveď na sťažnosť. Sťažovateľ v odpovedi v liste z 1. februára 2010 argumentoval svoje tvrdenia, ale nepredložil ústavnému súdu dôkaz, že by podal predsedovi okresného súdu kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Predseda okresného súdu vo svojom stanovisku sp. zn. Spr 100/10 zo 4. februára 2010 uviedol, že sťažovateľ sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepodal.

11. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal do 31. marca 2005 k dispozícii podľa zákona o štátnej správe súdov a v súčasnosti podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

12. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“.

Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

13. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

14. Keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti ani u označeného porušovateľa uvedeného základného práva (okresného súdu, pozn.) nezistil, že by sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní, a ani z obsahu sťažnosti nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

15. *Sťažovateľ namietal tiež porušenie práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (iba) z dôvodu namietaných prietahov (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) v jeho exekučnej veci. Ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa osobitne uvedeným článkom ústavy, ktoré malo byť podľa neho taktiež porušené; keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom okresného súdu a možným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno*

vzhľadom na to uvažovať ani o porušení ďalších sťažovateľových práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

16. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

17. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v jeho exekučnej veci dochádza k zbytočným priesťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2010